

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 247/05-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., bytom L., ktorou namieta porušenie čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 a 3 a čl. 36 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. VI/2 Gd 3194/05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2005 doručená sťažnosť P. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 a 3 a čl. 36 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. VI/2 Gd 3194/05.

Sťažovateľ uviedol, že generálna prokuratúra nevybavila jeho podnet v súlade so zákonmi, pri argumentácii sa odchyľila od ich znení a neprijala príslušné opatrenie, tak ako to je uvedené v jej liste č. k. VI/2 Gd 3194/05-6 z 19. augusta 2005, ktorý mu bol doručený 25. augusta 2005. Tým boli podľa sťažovateľa porušené ustanovenia označených článkov listiny (sťažovateľ zrejme omylom v petite nesprávne označil zákon „s číslom 24/1991 Zb.“, pozn. ústavného súdu) namiesto ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd „... vo veci odložil vykonanie napadnutého zásahu, vydal nález o porušení dotknutého ústavného práva a prikázal opustiť od porušenia ústavného práva s udaním škody a nahradení všetkých trov konania a ustanovil mi zástupcu v medziach ustanoveného zástupcu účastníkov konania!“.

Na základe výzvy ústavného súdu z 3. októbra 2005 doručil sťažovateľ prostredníctvom elektronickej pošty na adresu sudcu spravodajcu doklady súvisiace s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu v ústavnoprávnom konaní o jeho sťažnosti a kópiu označeného listu generálnej prokuratúry, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Na základe Vášho opakovaného podnetu, ktorým ste požiadali o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho pôvodného podnetu s odôvodnením, že pri odmietnutí poskytnutia informácie posúdili ako katastrálne úrady, tak aj prokuratúra Vašu žiadosť v rozpore so zákonom, preskúmal som postup Krajskej prokuratúry v Trenčíne.

Dôvod na zaujatie iného záveru, než Vám krajská prokuratúra oznámila v upovedomení z 24. júna 2005 č. k. Kd 2045/05-10 o odložení podnetu, som nezistil.

Treba len dodať, že hoci ste v odvolaní zo 17. marca 2005 svoje požiadavky zredukovali a zotrvali na oznámení čísiel katastrálnych území obcí a parciel aj u ďalších vlastníkov, podstata Vašej snahy, že totiž prostredníctvom poukazovania na zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám majú pre Vás štátne úrady vykonať inak podľa zákona spoplatnené úkony, zostala neprehliadnuteľná. Bez akýchkoľvek pochybností sa Vaša požiadavka obsahovo zhoduje s údajmi tak, ako ich okrem iných

charakterizuje položka č. 10 sadzobníka – prílohy k zákonu č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Napokon nemožno obísť ani skutočnosť, že základným cieľom prijatia zákona o slobodnom prístupe k informáciám bolo umožniť a uľahčiť verejnosti kontrolu nad činnosťou orgánov štátu, obcí a ďalších, ktorí rozhodujú o právach a povinnostiach v oblasti verejnej správy, a to v rozsahu tejto rozhodovacej činnosti. Zmyslom existencie tohto zákona nemôže teda byť legalizácia takých úkonov slúžiacich len pre vlastné potreby občana či právnickej osoby (aj keď by vychádzali z predmetu činnosti napr. orgánu štátu), ktorých vykonanie by súčasne ale znamenalo obchádzanie iných zákonov.

Týmto je Váš opakovaný podnet zo strany Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vybavený. Preto v zmysle § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v platnom znení oznamujem, že Vaše prípadné ďalšie podnety v tejto veci, pokiaľ neuvediete nové skutočnosti, prokuratúra vybavovať nebude.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy,

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú je potrebné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. III. ÚS 138/02, IV. ÚS 36/04).

Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho práv došlo zo strany generálnej prokuratúry v súvislosti s jej listom č. k. VI/2 Gd 3194/05-6 z 19. augusta 2005, ktorým bol vybavený jeho opakovaný podnet podľa § 34 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). V danej veci sťažovateľ žiadal o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho pôvodného podnetu, ktorý bol upovedomením Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kd 2045/05-10 z 24. júna 2005 odložený. Podstata nespokojnosti sťažovateľa s vybavením jeho pôvodného podnetu spočívala v tom, že krajská prokuratúra sa nestotožnila s jeho názorom, podľa ktorého mali pre neho štátne úrady vykonať podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnych poplatkoch“) spoplatnené úkony bezplatne, a to na základe jeho odvolávania sa na zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení zákona č. 747/2004 Z. z. (ďalej len „zákon o slobode informácií“).

Podľa čl. 1 listiny sú ľudia slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

V zmysle čl. 2 ods. 2 listiny možno štátnu moc uplatňovať v medziach ustanovených zákonom, a to spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 3 ods. 1 listiny základné práva a slobody sa zaručujú všetkým bez rozdielu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Podľa ods. 3 tohto článku listiny nikomu nemožno spôsobiť ujmu na právach pre uplatňovanie jeho základných práv a slobôd.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny sa každý môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Napokon štvrtý odsek tohto článku listiny ustanovuje, že podmienky a podrobnosti upravuje zákon.

Podľa § 2 zákona o prokuratúre je prokuratúra samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti.

Podľa § 31 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok,

aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre. (...)

Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

V okolnostiach prípadu oznámila generálna prokuratúra sťažovateľovi listom č. k. VI/2 Gd 3194/05-6 z 19. augusta 2005, že nezistila dôvod na zaujatie iného záveru, než mu bol oznámený v liste krajskej prokuratúry č. k. Kd 2045/05-10 z 24. júna 2005, ktorým bol upovedomený o odložení jeho pôvodného podnetu, a náležite mu vysvetlila dôvody takého postupu. Tým bol podnet sťažovateľa v primeranej dobe riadne vybavený.

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že čl. 36 ods. 1 listiny je potrebné vykladať tak, že každý musí pri domáhaní sa svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu rešpektovať ustanovenia zákonov, ktoré upravujú postup pri realizácii tohto základného práva (čl. 41 listiny). Takýmito zákonmi sú v oblasti súdnej ochrany Občiansky súdny poriadok, Trestný poriadok, zákon o ústavnom súde a v oblasti inej právnej ochrany to je napríklad zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a zákon o prokuratúre (I. ÚS 26/94). Takýmito zákonmi, v rámci ktorých je možné domáhať sa svojich práv, je aj zákon o správnych poplatkoch a zákon o slobode informácií.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnutý postup generálnej prokuratúry, ktorý bol v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o prokuratúre, nemôže byť v žiadnej príčinnej súvislosti s tvrdým porušením sťažovateľovho základného práva na prístup k súdnej a inej právnej ochrane.

Čo sa týka preskúmania opakovaného podnetu sťažovateľa generálnou prokuratúrou podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, ústavný súd napokon uvádza, že postup podľa citovaného ustanovenia (t. j. preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov) navyše nemožno považovať za súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (II. ÚS 32/01, II. ÚS 56/03), a aj z toho dôvodu sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Vzhľadom na to nepovažoval už ústavný súd za potrebné zaoberať sa osobitne namietaným porušením čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 a 3 listiny, keďže tieto ustanovenia môžu byť spravidla porušené iba za predpokladu, že ústavný súd vysloví porušenie niektorého základného práva alebo slobody podľa druhej hlavy listiny, druhej hlavy ústavy, resp. podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy (napr. m. m. IV. ÚS 232/05).

Pre odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd už taktiež nerozhodoval o ďalších návrhoch uplatnených v sťažnosti ani o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2005